

Olsztyn, 25 sierpnia 2021 r.

**Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki
w Olsztynie**
10-575 OLSZTYN
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9

PS-II.431.2.6.2021

**Pani
Aldona Łyczewska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej**

Al. Wojska Polskiego 18
11 – 606 Budry

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach (al. Wojska Polskiego 18, 11-606 Budry; NIP : 845-17-95-916; REGON : 511409989)

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach nadzorowała Pani Aldona Łyczewska pełniąca funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach od dnia 1 sierpnia 2019 roku.

(dowód: akta kontroli: 33, 34)

Kontrolę przeprowadził kontroler :

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego
- legitymacja służbowa nr 4/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6 lipca 2021 roku nr FK-IV.0030.337.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach.

(dowód: akta kontroli: 8)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 12 lipca 2021 roku do 16 lipca 2021 roku. Odnotowano ją pod pozycją 12 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach.

(dowód: akta kontroli: 19)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym, tj. trzy pierwsze dni kontroli bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.6.2021

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych z jednostki dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **86.840 zł (212 świadczeń)**.
2. Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) - wynosiła **14.016 zł**, co stanowiło **32,28 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.

3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wynosiło **1.316.319 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowiło to:
 - **1.191 zł** - w IV kwartale 2019 roku;
 - **4.415 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2020 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2019 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **1.152 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2020 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **1.643 zł**.

(dowód: akta kontroli: 17)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Budry liczy ok. 2 886 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Budry.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Budry zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze uchwały Nr XXVIII/156/2017 Rady Gminy Budry z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach.

Statut jednostki w § 2 pkt 12 określał, realizowane przez GOPS w Budrach, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny GOPS w Budrach, wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2017 Kierownika GOPS w Budrach z dnia 10 lipca 2017 r. wraz ze zmianami zawartymi Zarządzeniem Nr 2/2019 Kierownika GOPS w Budrach z dnia 25 marca 2019 r., Zarządzeniem Nr 17/2019 r. Kierownika GOPS w Budrach z dnia 31 grudnia 2019 r., a Zarządzeniem Nr 10/2020 r. Kierownika GOPS w Budrach z dnia 6 października 2020 r. a także Zarządzeniem NR 14/2020 Kierownika GOPS w Budrach z dnia 31 grudnia 2020 r. Regulamin ten, określał w § 5 pkt 4, iż Ośrodek realizuje zadania zlecone gminie dotyczące pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 14, 33)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowała pracownica zatrudniona na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, na umowę o pracę na czas nieokreślony. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownica posiadała aktualny zakres czynności.

(dowód: akta kontroli: 19)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz zgłaszania do BIG odbywało się na podstawie zarządzenia nr 52/2019 Wójta Gminy Budry z dnia 20 października 2019 r. w sprawie udzielenia upoważnienia udzielonego pracownikowi merytorycznemu oraz zarządzenia nr 30/2019 Wójta Gminy Budry z dnia 1 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia upoważnienia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach.

(dowód: akta kontroli: 25)

W okresie objętym kontrolą pracownik Ośrodka wykonujący kontrolowane zadania - uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał wykaz szkoleń oraz przedstawione kontrolerowi certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 22)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach znajduje się w Budrach, ul. Aleja Wojska Polskiego 18. GOPS znajduje się w budynku szeregowym. W budynku znajduje się ponadto Filia Banku Spółdzielczego w Węgorzewie, Klub „Senior+” oraz Gminny Ośrodek Kultury. Budynek składa się z parteru oraz piętra. Pomieszczenia i stanowiska pracy pracowników GOPS-u znajdują się na piętrze. Przed budynkiem jest podjazd dla osób niepełnosprawnych.

Realizacją powyższego zadania zajmuje się 1 osoba. Dział funduszu alimentacyjnego zajmuje jedno pomieszczenie. Jest ono umieszczone na I piętrze budynku. Pomieszczenie ma wymiary 4,2 m x 5 m. W powyższym pomieszczeniu znajduje się także stanowisko ds. świadczeń wychowawczych. Stanowisko pracy wyposażone jest w niezbędny sprzęt i urządzenia komputerowe. Interesanci są przyjmowani bezpośrednio na stanowisku pracy pracownika. Na korytarzu wystawione są krzesła, które umożliwiają oczekiwanie oraz stół do uzupełnienia dokumentów.

W czasie epidemii COVID-19 przed wejściem do ośrodka utworzono kącik dla interesantów, gdzie są dostępne niezbędne druki oraz możliwość uzupełnienia dokumentów. Ponadto w jednym pomieszczeniu został utworzony punkt obsługi wniosków.

Z pisemnej informacji Kierownika Ośrodka wynika, że wywiady przeprowadzane są głównie w siedzibie ośrodka. Praktykuje się różne sposoby przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych:

1. na stanowisku pracy pracownika realizującego zadanie – podczas nieobecności drugiego pracownika.
2. w miejscu odosobnionym – na terenie ośrodka znajdują 3 pomieszczenia, w których można przeprowadzać wywiady w celu zapewnienia ochrony danych i zasady zachowania poufności. Ponadto do dyspozycji ośrodka pozostaje także sala konferencyjna Urzędu Gminy oraz sala narad. Obie te sale znajdują się tuż obok ośrodka.

(dowód: akta kontroli: 23)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS w Budrach ma wykupioną licencję z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi min. Funduszu Alimentacyjnego. Kierownik GOPS przedłożył dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem licencji.

(dowód: akta kontroli : 27)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389, 2320) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich sześciu biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

Jednakże w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano tylko do pięciu z sześciu biur i są to:

1. Krajowy Rejestr Długów – od dnia 6.10.2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej - od dnia 15.05.2018 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od dnia 06.10.2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od dnia 02.02.2009 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych KIDT – od dnia 15.06.2016

(dowód: akta kontroli: 27)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 19)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach prowadził:

- **18 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

W kontrolowanym okresie **prowadzono 1 postępowanie** administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz **prowadzono 1 postępowanie** dotyczące ustalenia wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.

(dowód: akta kontroli: 21)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach podejmował działania wobec **29** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **19** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Budry,
- **10** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach nie wpłynęły żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **9** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **6 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną z ustaleniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu,
- **1 sprawę** związaną z uznaniem dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 21,29,32)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Budry;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 15, 24, 32)

VII. Ustalone uchybienia i nieprawidłowości

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **Uchybienie o charakterze powtarzalnym tj.**

1. We wszystkich sprawach dotyczących zadań jednostki jako organu właściwego wierzyciela - nierealizowanie obowiązku wynikającego z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. W jednostce kontrolowanej informacje przesyłano tylko do pięciu z sześciu BIG-ów.

(dowód: akta kontroli: 27)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla jednostki kontrolowanej jest nie wykonanie ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nr PS-II.431.1.6.2021 z dnia 27 lipca 2021 roku pismem z dnia 2 sierpnia 2021 roku zostało wniesione - przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach - zastrzeżenie. Wpływ zastrzeżenia do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie nastąpił w dniu 3 sierpnia 2021 roku za pośrednictwem e-PUAP. Dotyczyło ono stwierdzonego uchybienia:

Uchybienie polegało na:

1. We wszystkich sprawach dotyczących zadań jednostki jako organu właściwego wierzyciela - nierealizowanie obowiązku wynikającego z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. W jednostce kontrolowanej informacje przesyłano tylko do pięciu z sześciu BIG-ów.

Złożone zastrzeżenie zostało w całości oddalone - o czym został poinformowany Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach pismem nr PS-II.431.2.6.2021 z dnia 18 sierpnia 2021 roku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Nawiązanie współpracy ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej, które działają w Polsce i bieżące przekazywanie do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego zgodnie z art. 12 a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia**

otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki